

Cele główne Doradztwa Zawodowego:

- Przygotowanie uczniów do świadomego wyboru zawodu zgodnie z ich zainteresowaniami i możliwościami.
- Kształtowanie postawy przedsiębiorczości i aktywności wobec pracy (aktywizacja zawodowa).
- Rozbudzanie aspiracji zawodowych i motywowanie do działania.
- Kształtowanie umiejętności analizowania swoich cech osobowości w aspekcie wyboru zawodu.
- Dostarczanie informacji o zawodach, wymaganiach rynku pracy, o systemie szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego.
- Kształtowanie umiejętności pracy w zespole, komunikatywności, zaangażowania.
- Kształtowanie szacunku do pracy.
- Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji.

Treści programowe:

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych, które jednocześnie wyznaczają treści programowe Doradztwa Zawodowego:

- **Poznawanie własnych zasobów**, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
- **Świat zawodów i rynek pracy**, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
- **Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie**, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
- **Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych**, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonajmiejscowego poradnictwa kariery.

Cele szczegółowe programu w odniesieniu do w/w obszarów:

POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW – uczeń:

rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia);

- dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób i innych źródeł;
- rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- charakteryzuje wartości z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej;
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji.

ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY – uczeń:

wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając składowe ich opisów, w tym dróg ich zdobywania;

- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy;
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- dokonuje autoprezentacji;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy.

RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – uczeń:

- analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów;
- charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH – uczeń:

- planuje ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;
- podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym,
- określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.

Cele szczegółowe w zakresie pracy z młodzieżą:

- wdrażanie uczniów do samopoznania
- kształcenie umiejętności analizy swoich mocnych i słabych stron
- wyzwalanie wewnętrznego potencjału uczniów
- rozwijanie umiejętności pracy zespołowej i współdziałania w grupie
- przełamywanie barier emocjonalnych
- wyrabianie szacunku dla samego siebie
- planowanie własnego rozwoju
- konfrontacja samooceny z wymaganiami szkół i zawodów
- poznanie możliwych form zatrudnienia
- zdobycie umiejętności przygotowania i pisanie dokumentów towarzyszących poszukiwaniu pracy
- zdobycie umiejętności pozytywnej autoprezentacji
- zdobycie umiejętności przeprowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej
- rozszerzenie zasobu informacji na temat sposobów poszukiwania pracy
- poznanie lokalnego rynku pracy
- kreowanie własnej kariery zawodowej w wyniku samo zatrudnienia
- poznanie możliwości dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego
- preorientacja zawodowa w przypadku stwierdzenia niewłaściwego wyboru zawodu
- rozwijanie świadomości mobilności zawodowej i pobudzanie aktywności do poszukiwania alternatywnych rozwiązań w różnych sytuacjach zawodowych i życiowych (w tym bezrobocie i niepełnosprawność)

W zakresie pracy z rodzicami:

- podniesienie umiejętności komunikowania się ze swoimi dziećmi
- doskonalenie umiejętności wychowawczych
- wypracowanie form wspierania dzieci w wyborze ich dalszej drogi życiowej
- prezentacja założeń pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów
- zajęcia psychoedukacyjne służące wspomaganium rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci
- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły
- przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa na różnych jego poziomach

W zakresie współpracy z nauczycielami:

- uzyskanie wsparcia i pomocy w pracy wychowawczej
- lepsze rozpoznanie potrzeb uczniów, ich poglądów, oczekiwań wobec szkoły i rynku pracy
- nakreślenie dalszego kierunku pracy z rodzicami i młodzieżą.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu są spójne z celami kształcenia ogólnego w szkole podstawowej. Uwzględniają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne rozwijane w ramach kształcenia ogólnego oraz zadania szkoły i cele edukacji poszczególnych przedmiotów, m.in. wiedzy o społeczeństwie oraz wychowania do życia w rodzinie, co umożliwia realizowanie programu zarówno podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, jak i na zajęciach z wychowawcą, lekcjach przedmiotowych oraz na dodatkowych zajęciach edukacyjnych w tym innych zajęciach obejmujących wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu – w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu Doradztwa Zawodowego dla klas VII–VIII szkoły podstawowej są spójne z celami preorientacji zawodowej (przedszkole), orientacji zawodowej (klas I–VI szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w szkołach ponadpodstawowych.

Zadania szkolnego doradcy zawodowego:

- Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.
- Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla Szkoły Podstawowej.
- Wskazywanie osobom zainteresowanym (młodzieży, rodzicom, nauczycielom) źródeł dodatkowej, rzetelnej informacji na temat: rynku pracy, trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia, możliwości wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów w różnych obszarach świata pracy, instytucji i organizacji wspierających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w życiu codziennym i zawodowym, alternatywnych możliwości kształcenia dla młodzieży z problemami emocjonalnymi i niedostosowaniem społecznym, programów edukacyjnych UE oraz porównywalności dyplomów i certyfikatów zawodowych.
- Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom.
- Prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej.
- Kierowanie, w sprawach trudnych, do specjalistów: doradców zawodowych w poradniach psychologiczno- pedagogicznych.
- Koordynowanie działalności informacyjno – doradczej szkoły.
- Wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych poprzez organizowanie spotkań szkoleniowo-informacyjnych, udostępnianie im informacji i materiałów do pracy z uczniami itp.
- Współpraca z Radą Pedagogiczną w zakresie: tworzenia i zapewniania ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa, zgodnie ze statutem szkoły, realizacji zadań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej - zawartych w planie wychowawczym szkoły.
- Systematyczne podnoszenie własnych kwalifikacji.
- Wzbogacanie warsztatu pracy o nowoczesne środki przekazu informacji (Internet, CD, wideo itp.) oraz udostępnianie ich osobom zainteresowanym.
- Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa: kuratoria oświaty, centra informacji i planowania kariery zawodowej, poradnie

psychologiczno–pedagogiczne, powiatowe urzędy pracy, wojewódzkie komendy OHP, zakłady doskonalenia zawodowego itp.

Formy pracy:

- informacja edukacyjna i zawodowa
- konfrontacja samooceny z wymaganiami szkół i zawodów – decyzje
- tworzenie bazy informacyjnej
- przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa ponadpodstawowego (szkoły branżowe , technika, licea ogólnokształcące
- doradzanie rodzicom uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.
- współpraca z poradnią psychologiczno -pedagogiczną
- gromadzenie i systematyczna aktualizacja informacji edukacyjnej i zawodowej

Metody pracy:

- pogadanki
- ankiety
- konkursy
- rozmowa doradcza
- poradnictwo indywidualne i grupowe
- lekcje wychowawcze

Przewidywane efekty:

- Kształtowanie aktywności zawodowej młodzieży.
- Pomoc rodzinie w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci.
- Dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców.
- Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe.
- Mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia, porzucania szkoły a potem pracy, jako konsekwencji niewłaściwych wyborów.

Wytyczne do pracy indywidualnej z uczniem :

- Wykorzystanie mediów społecznościowych do kontaktów z uczniami, przekazywania ważnych materiałów i informacji oraz do konsultacji indywidualnych.

Podsumowanie:

Efektem końcowym realizacji szkolnego programu Doradztwa Zawodowego jest przygotowanie ucznia do podejmowania trafnych decyzji w wyborze dalszego kształcenia oraz przygotowanie absolwenta do ukształtowania orientacji zawodowej, umożliwiającej mu aktywne funkcjonowanie na krajowym i unijnym rynku pracy.

Ewaluacja

Ewaluacja ustna programu, na podstawie informacji zwrotnej przekazanej przez uczniów i rodziców swoim wychowawcom – ocena przydatności zajęć z zakresu orientacji i doradztwa zawodowego.

TEMATYKA ZAJEĆ DLA KLASY VII

– opracowana na podstawie Programu z Doradztwa Zawodowego dla klasy VII

Blok tematyczny	Temat zajęć	Cele
SAMOPOZNANIE	<u>Wszyscy jesteśmy zdolni!</u>	<ul style="list-style-type: none">• pobudzenie uczniów do refleksji na temat zdolności, zainteresowań, predyspozycji zawodowych i samorozwoju;• poszerzenie przez uczniów wiedzy oraz świadomości na temat własnych uzdolnień i talentów;• ugruntowanie własnej wartości.
SAMOPOZNANIE	<u>Praca w grupie jako przykład kompetencji kluczowej.</u>	<ul style="list-style-type: none">• zapoznanie uczniów z zagadnieniami dotyczącymi kompetencji kluczowych;• rozwijanie umiejętności zgodnej współpracy i współdziałania w grupie;• umacnianie więzi grupowych.
SAMOPOZNANIE	<u>Umiejętności a zawód.</u>	<ul style="list-style-type: none">• rozwijanie umiejętności samoobserwacji, poznawania siebie

		<p>i nazywania swoich mocnych stron;</p> <ul style="list-style-type: none"> • autorefleksja i ocena własnych zdolności, zainteresowań, predyspozycji fizycznych i zdrowotnych; • uświadomienie roli wiedzy, zainteresowań i cech charakteru w wyborze kierunku kształcenia lub przyszłego zawodu.
SAMOPOZNANIE	<u>Moje umiejętności.</u>	<ul style="list-style-type: none"> • rozwijanie umiejętności samoobserwacji, poznawania siebie i nazywania swoich mocnych stron; • identyfikowanie przez ucznia różnic indywidualnych w obszarze zainteresowań w obrębie klasy.
SAMOPOZNANIE	<u>Czym się interesuję?</u>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazywanie możliwych kierunków rozwoju zainteresowań uczniów; • samopoznanie.

INFORMACJE EDUKACYJNO - ZAWODOWE	<u>Jak zaplanować przyszłość edukacyjno-zawodową?</u>	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnienie informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy; • analiza i synteza informacji przydatnych w planowaniu kariery;
INFORMACJE EDUKACYJNO - ZAWODOWE	<u>Moja przyszłość edukacyjno-zawodowa.</u>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie uczniów z możliwościami kontynuowania nauki po ukończeniu szkoły podstawowej.
RYNEK PRACY	<u>Zawody w moim najbliższym otoczeniu.</u>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów
RYNEK PRACY	<u>Od elektryka do kierownika.</u>	<ul style="list-style-type: none"> • przybliżenie uczniom różnorodności zawodów i możliwości edukacyjnych; • przygotowanie uczniów do dokonania świadomego i trafnego wyboru dalszej drogi kształcenia.
RYNEK PRACY	<u>Kompetencje na rynku pracy.</u>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie uczniów z zasadami panującymi na rynku pracy; • Utworzenie listy umiejętności potrzebnych na rynku pracy.

TEMATYKA ZAJEĆ DLA KLASY VIII

KARIERA EDUKACYJNO – ZAWODOWA

- Planowanie przyszłości edukacyjno-zawodowej;
- Źródła wiedzy o szkołach ponadpodstawowych;
- Zapoznanie się z wymaganiami i procedurami rekrutacyjnymi;

Przygotowanie spotkania klas VIII z ciekawymi osobowościami.

- Udział w warsztatach prowadzonych przez szkoły ponadpodstawowe;
- Wyjścia grupowe na zorganizowane Dni Otwarte w szkołach ponadpodstawowych;

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW – uczeń:

1.1 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia)

- Moje umiejętności – moje sukcesy
- Zdolności i uzdolnienia
- Temperament jak z bajki

1.2 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób oraz innych źródeł

- Moje portfolio i e-portfolio

1.3 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych

- Czy i ja mogę być bohaterem?
- Ograniczenia czy możliwości?

1.4 charakteryzuje wartości, z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej

- Jakie wartości są dla mnie ważne?

1.5 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji

- Rozpoznaję swoje aspiracje

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY – uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając składowe ich opisów, w tym dróg ich zdobywania

- Zawody wokół nas
- W jakich zawodach wykorzystam wiedzę z ...?
- Rzemiosło – alternatywą dla młodych zawodowców

2.2 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy

- Jak scharakteryzować współczesny rynek pracy?
- Nowe zawody na rynku pracy

2.3 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców

- Moje zasoby i preferencje a oczekiwania pracodawców

2.4 dokonuje autoprezentacji

- Autoprezentacja, czyli sztuka przedstawiania siebie

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – uczeń:

3.1 analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji

- Szkoły branżowe – szkołami pozytywnego wyboru

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów

- Informacje w zasięgu ręki, czyli poznaj ofertę szkół ponadpodstawowych

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce

- Szkoła podstawowa i co dalej? Moja edukacyjna przygoda
- W szkole czy poza szkołą? Gdzie się uczyliśmy?
- Co gwarantuje mi szkoła? Kwalifikacje i kompetencje
- Wybieram zawód czy szkołę

**4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI
EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH – uczeń:**

4.1 planuje ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów

4.2 podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym

4.3 określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów

4.4 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.

Opracowała:

Małgorzata Birecka

Szkolny Doradca Zawodowy